

Hankintalain sidosyksikköjä koskevat muutokset

Omohjao 14.02.2025 § 15
1180/00.00.02/2025

Valmistelija(t)	Anne Halttunen, erityisasiantuntija, rahoitus ja omistajaohjaus anne.halttunen (at) pshyvinvointialue.fi puh. 044 7172076
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	erityisasiantuntija, rahoitus ja omistajaohjaus
Päätösehdotus	Omistajaohjaus- ja valvontajaosto merkitsee Sidosyksiköiden käytön rajoittamista koskevan lausunnon tiedoksi ja esittää, että aluehallitus hyväksyy lausunnon hyvinvointialueen lausunnoksi asiassa.
Ennakkovaikutusten arviointi	Ei ennakkovaikutusten arvioinnin piirissä
Toimivallan peruste	Hallintosääntö 32 §
Liitteet ja oheisaineisto	Esityslistan liitteenä:

- Lausunto hankintalain uudistamista käsittelevän työryhmän mietintöä koskeviin kysymyksiin

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamisesta.

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti 20 päivänä helmikuuta 2024 työryhmän valmistelemaan hankintalainsäädännön muutoksia pääministeri Petteri Orpon hallituksen hankintalakiin liittyvien hallitusohjelmakirjausten mukaisesti. Työryhmä päätti työnsä 30.11.2024 ja luovutti hallituksen esityksen muotoon laaditun ehdotuksensa työ- ja elinkeinoministeriölle tammikuussa 2025.

Lausunto pyydetään toimittamaan viimeistään 11.3.2025.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmassa on useita hankintalakiin liittyviä kirjauksia. Hallitusohjelman jaksossa 6.2 Reilumman kilpailun Suomi todetaan, että hallitus tavoittelee keskipitkällä aikavälillä julkisista hankinnoista merkittävää kustannussäästöä turvatakseen laadukkaat palvelut. Työryhmän

toimesta on valmisteltu luonnos hallituksen esitykseksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta.

Hallitusohjelman mukaisesti ehdotuksessa esitetään sidosyksiköiden käytön rajoittamista hankintojen toteuttamisessa asettamalla sidosyksikön omistukselle yleisen edun huomioon ottava vähimmäisomistusosuutta koskeva vaatimus (10 prosenttia).

Hallitusohjelmakirjausten toteuttamisen lisäksi mietinnössä esitetään tehtäväksi hankintalakiin ja erityisalojen hankintalakiin sekä rikosrekisterilakiin eräitä säädöshuoltoon liittyviä muita muutoksia.

Lait on tarkoitettu tulevan voimaan 1.1.2026.

Lausunto

Lausuntopyynnössä pyydetään vastaamaan seuraaviin kohtiin:

Esityksen yleiset tavoitteet ja päämäärät
Hankintojen valmistelu
Sidosyksiköiden käytön rajoittaminen
Turvallisuus ja huoltovarmuus
Rikosrekisteriotteen pakollisuudesta luopuminen
Hankintojen ilmoittaminen
Muut huomiot

Sidosyksiköiden käytön rajoittamista koskevia kysymyksiä lausuntopyynnössä ovat:

- Mitä mieltä olette esityksessä ehdotetusta sidosyksiköiden vähimmäisomistusta koskevasta vaatimuksesta? Onko se mielestänne tarkoituksenmukainen ja toteuttamiskelpoinen?
- Minkälaisia vaikutuksia esitetyllä sidosyksiköiden omistusosuuden vähimmäisvaatimukselle mielestänne on:
 - o Jos sidosyksiköitä koskeva muutos toteutetaan esitetyllä tavalla, mitä toimenpiteitä ja niistä aiheutuvia kustannuksia muutos todennäköisesti aiheuttaisi edustamanne organisaation eri toimialojen kannalta ja yleisesti?
 - o Mitä toimenpiteitä organisaationne aikoo sidosyksikön omistajana tehdä vähimmäisomistusrajaa koskevan sääntelyn seurauksena (esimerkiksi jatkuuko toiminta markkinaehtoisena, puretaanko yhtiö, pilkotaanko yhtiö, ryhdytäänkö muihin toimenpiteisiin?
 - o Minkälaisia taloudellisia tai muita hyötyjä muutoksesta todennäköisesti seuraisi?

- Ovatko esitetyt sidosyksiköitä koskevat siirtymäajat mielestänne riittävät? Kuinka paljon aikaa muutoksiin tarvitaan?
 - o Mitä siirtymäaikaa vaativia toimenpiteitä sidosyksiköitä koskeva kirjaus aiheuttaisi?
- Mietinnön liitteenä olevissa eriävissä mielipiteissä on esitetty poikkeuksia sidosyksiköiden omistussuosusvaatimukseen. Tulisiko vaatimukseen säätää poikkeuksia? minkälaiset poikkeukset olisivat tarkoituksenmukaisia?

Hyvinvointialue on valmistellut esityslistan liitteenä olevan lausunnon hankintalain uudistamista käsittelevän työryhmän mietintöä koskeviin kysymyksiin.